

การศึกษาสภาพ ความต้องการ และแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา

ประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) พุทธศักราช 2568

ของสถานศึกษานำร่องในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

A Study of the Current Conditions, Needs, and Guidelines for
Developing the 2025 Primary Education Curriculum (Grades 1–3)
in Pilot Schools in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

วัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง

Wacharapatr Techawattanasiridumrong

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Educational Administration, Faculty of Education, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

Corresponding Author e-mail: ananxisu163@gmail.com

Received: 2025-06-06 Revised: 2025-07-09 Accepted: 2025-07-25

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ 2) ประเมินความต้องการ และ 3) เสนอแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) พุทธศักราช 2568 ของสถานศึกษานำร่องในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา การวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากสถานศึกษานำร่องในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 3 แห่ง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 3 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2 คน ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาตอนต้น 10 คน และนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น 60 คน รวม 75 คน ด้วยแบบสอบถามเพื่อการวิจัย และแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา (ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพความเป็นจริงในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตาม ครูยังขาดความตระหนักและความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายและโครงสร้างหลักสูตร 2) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ซึ่งบ่งชี้ถึงความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพครูในการวิเคราะห์และออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับสมรรถนะ

ผู้เรียน และ 3) แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) พุทธศักราช 2568 มี 5 ด้านสำคัญ ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจหลักสูตร (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) พุทธศักราช 2568 ด้านการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการพัฒนาครูและนิเทศภายใน และด้านการประเมินผลและความยั่งยืน ผลการวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาหลักสูตรและส่งเสริมคุณภาพการศึกษาในระดับประถมศึกษาต่อไป

คำสำคัญ (Keywords): สภาพการพัฒนาหลักสูตร; ความต้องการพัฒนาหลักสูตร; หลักสูตรประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2568; การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา; สถานศึกษานำร่อง

Abstract

This research aimed to 1) study the current conditions, 2) assess the needs, and 3) propose guidelines for developing the 2025 Primary Education Curriculum (Grades 1-3) in pilot schools in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. A mixed methods research approach was employed, collecting data from a sample group obtained through purposive sampling from 3 pilot schools in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. The sample consisted of 75 participants, including 3 school administrators, 2 basic education board members, 10 primary school teachers, and 60 primary school students. Research instruments included a research questionnaire and an unstructured interview form. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics (frequency, percentage, mean, standard deviation), while qualitative data were analyzed through content analysis.

The findings indicated that: 1) The overall actual condition of school curriculum development was at a high level. However, teachers still lacked awareness and a clear understanding of the curriculum's objectives and structure. 2) Regarding the needs assessment for school curriculum development, the highest average was in curriculum design and development, followed by learning management, highlighting the necessity to enhance teachers' capabilities in analyzing and designing curricula aligned with student competencies. 3) Five key guidelines were proposed for the development of the 2025 Primary Education

Curriculum: enhancing teachers' understanding of the new 2025 curriculum, designing and developing school-based curricula that are responsive to learners and local contexts, implementing learner-centered instructional strategies, providing continuous teacher development and internal supervision, and improving assessment practices to reflect student competencies and ensuring sustainability. These findings are beneficial for future curriculum development planning and enhancing primary education quality in meaningful and context-specific ways.

Keywords: Curriculum Development Conditions; Curriculum Development Needs; 2025 Primary Education Curriculum; School-based Curriculum Development; Pilot school

บทนำ (Introduction)

ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อนของศตวรรษที่ 21 ระบบการศึกษาทั่วโลกจำเป็นต้องปรับตัวอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อม การศึกษายุคใหม่จึงมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับการดำรงชีวิตในโลกอนาคต เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การเรียนรู้ด้วยตนเอง การทำงานร่วมกับผู้อื่น การใช้เทคโนโลยีอย่างมีวิจารณญาณ และการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (UNESCO, 2017) นอกเหนือจากการถ่ายทอดความรู้เชิงเนื้อหา ด้วยเหตุนี้ ประเทศไทยจึงได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะระดับประถมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นช่วงวัยสำคัญในการวางรากฐานการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยหลักสูตรประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) พุทธศักราช 2568 ได้รับการออกแบบขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ คุณธรรม และสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับประเทศและโลกได้อย่างเหมาะสม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

การพัฒนาหลักสูตรในประเทศไทยไม่จำกัดเฉพาะการกำหนดจากส่วนกลาง แต่ส่งเสริมให้สถานศึกษาออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา (School-based Curriculum) ที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษาตอนต้น ซึ่งผู้เรียนต้องการประสบการณ์ตรงจากสภาพแวดล้อมใกล้ตัว ดังนั้น หลักสูตรจึงควรสะท้อนวัฒนธรรม ชุมชน และทรัพยากรในพื้นที่ พร้อมเปิดโอกาสให้ครู ผู้บริหาร และผู้ปกครองมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (Fullan, 2007) เพื่อการพัฒนาหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพและความต้องการ (Needs Assessment) เพื่อระบุช่องว่างระหว่าง “สิ่งที่เป็นอยู่” กับ “สิ่งที่ควรเป็น” และกำหนดแนวทางการพัฒนาได้อย่างเหมาะสม (สมศักดิ์ ภูพัฒน์, 2565)

ในบริบทของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ อีกทั้งยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ส่งเสริมการพัฒนาเมืองเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และอุตสาหกรรมสะอาด จึงเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาหลักสูตรที่ใช้บริบทท้องถิ่นเป็นฐาน ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงควรตั้งอยู่บนข้อมูลจากการศึกษาสภาพและความต้องการของโรงเรียน ครู นักเรียน และชุมชน เพื่อให้เกิดความสอดคล้อง ยั่งยืน และตอบโจทย์ทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างแท้จริง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) ให้สอดคล้องกับหลักสูตร พุทธศักราช 2568 จึงจำเป็นต้องพิจารณาทั้งความพร้อมของโรงเรียน สมรรถนะของครู และการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด โดยเฉพาะบทบาทของครูในฐานะผู้ออกแบบการเรียนรู้ที่ต้องสามารถจัดกิจกรรมเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญ เช่น การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ และการปรับตัว ซึ่งแตกต่างจากหลักสูตรเดิมที่มุ่งเน้นเนื้อหาเป็นหลัก

จากที่กล่าวมาข้างต้น การพัฒนาหลักสูตรประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) พุทธศักราช 2568 จึงควรอ้างอิงแนวคิดที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเฉพาะทฤษฎีพัฒนาการของ Jean Piaget ที่เสนอว่าการเรียนรู้ของเด็กควรสอดคล้องกับพัฒนาการทางสติปัญญา เช่น ระยะปฏิบัติการทางรูปธรรม (Concrete Operational Stage) ซึ่งเหมาะกับการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติและประสบการณ์ตรง (Piaget, 1977) นอกจากนี้ ควรเสริมด้วยแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivism) ของ Vygotsky (1978) และ Papert (1980) ซึ่งเน้นการสร้างความรู้จากกิจกรรมที่ทำทลายและการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น โดยมีครูทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะ (Scaffolding) แนวคิดทั้งหมดนี้ล้วนเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการออกแบบหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีสมรรถนะ พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาที่มีต่อสภาพในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) พุทธศักราช 2568 ของสถานศึกษานำร่องในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) พุทธศักราช 2568 ของสถานศึกษานำร่องในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) พุทธศักราช 2568 ของสถานศึกษานำร่องในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยประกอบด้วย 1) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มและความคิดเห็นเชิงสถิติ และ 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับประสบการณ์ มุมมอง และบริบทของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกจากผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น จากสถานศึกษานำร่องในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำนวน 3 แห่ง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 3 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2 คน ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาตอนต้น 10 คน และนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น 60 คน รวมทั้งสิ้น 75 คน กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ได้รับการคัดเลือกเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์และพัฒนาแนวทางจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์และคำถามเกี่ยวกับสภาพในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) พุทธศักราช 2568 และ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (Questionnaire) ซึ่งเป็นคำถามปลายปิด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (รูปแบบตรวจสอบรายการ) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการประเมินระดับความคิดเห็นต่อความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้มาตราส่วนประเมินค่าแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ (Five-point Likert's Rating Scale) แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) จากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ซึ่งผลการตรวจสอบพบว่าทุกรายการมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 แสดงว่าเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยเริ่มจากการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างตามขั้นตอนการนัดหมาย ดำเนินการสัมภาษณ์ และนำข้อมูลไปวิเคราะห์ สำหรับแบบสอบถามผู้วิจัยได้ขออนุญาตผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1-2 เพื่อกระจายและเก็บรวบรวมแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างผ่านช่องทางออนไลน์ หลังจากได้รับข้อมูลตอบกลับ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ จัดระเบียบ ลงรหัส และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องมือทางสถิติต่อไป

5. การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์และคำถามปลายเปิดในแบบสอบถามถูกนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และอธิบายในลักษณะการพรรณนา ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม หลังจากเก็บรวบรวมแล้ว ได้นำไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติ ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยายผล 2) ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการพัฒนาหลักสูตร และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การศึกษาความคิดเห็นต่อสภาพการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) พุทธศักราช 2568 ของสถานศึกษานำร่องในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง แสดงให้เห็นถึงความคาดหวังและประเด็นสำคัญเกี่ยวกับสภาพในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษา (3 คน) คาดหวังให้หลักสูตรใหม่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชนได้ รวมถึงครูมีความเข้าใจในหลักสูตรอย่างลึกซึ้งและสามารถออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับสมรรถนะของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ยังคาดหวังให้มีการพัฒนาศักยภาพของครูอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล การวัดและประเมินผลรูปแบบใหม่ รวมถึงการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และหน่วยงานต้นสังกัดควรสนับสนุนด้านทรัพยากรและงบประมาณอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ขณะที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2 คน) คาดหวังให้โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชน ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่ายในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรอย่างแท้จริง โดยหลักสูตรต้องสะท้อนอัตลักษณ์ชุมชนและเน้นส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน เช่น ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และทักษะชีวิต การจัดการเรียนรู้ควรมุ่งเน้นความสุขของผู้เรียน โดยหลีกเลี่ยงความเครียดจากการแข่งขันหรือการวัดผลแบบเดิม และควรมีการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนต่อชุมชนอย่างต่อเนื่องและโปร่งใส

สำหรับครูผู้สอนระดับประถมศึกษาตอนต้น (10 คน) พบว่า มีความต้องการคู่มือหรือแนวทางการใช้หลักสูตรที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และใช้งานได้จริง รวมถึงโรงเรียนควรสนับสนุนเวลาและทรัพยากรสำหรับการพัฒนาแผนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ ครูยังคาดหวังโอกาสเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการที่ตรงกับสาระและระดับชั้น ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทันที โดยการวัดผลและประเมินผลควรสะท้อนความสามารถรอบด้านของนักเรียน ไม่เน้นเฉพาะผลสอบ และต้องการเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูทั้งภายในและระหว่างโรงเรียน เพื่อแบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดี

2. การประเมินสภาพความเป็นจริงในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) พุทธศักราช 2568 ของสถานศึกษานำร่องในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการประเมินสภาพความเป็นจริงในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพความเป็นจริงในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความสำคัญกับผู้เรียน ครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา	4.33	0.78	มาก
2. ครูมีความรู้และความสามารถด้านการพัฒนาหลักสูตรไม่เพียงพอในด้านการวางแผน ออกแบบ การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผลหลักสูตร	4.05	0.84	มาก
3. ครูขาดสมรรถนะในออกแบบหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม	3.16	1.15	ปานกลาง
4. ครูไม่ยอมรับและไม่เปลี่ยนแปลงบทบาทการสอนของครูตามแนวหลักสูตร	3.33	1.13	ปานกลาง

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. ผู้บริหารสถานศึกษาไม่สนใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร	3.51	1.10	มาก
6. ครูขาดความมั่นใจและวิตกกังวลในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร	3.30	1.19	ปานกลาง
7. ครูขาดแรงจูงใจและมีเจตคติทางลบต่อการพัฒนาหลักสูตร	3.33	1.11	ปานกลาง
8. โครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนไม่เอื้อต่อการพัฒนาหลักสูตรโดยโครงสร้างของโรงเรียนและการบริหารจัดการเป็นสายงานบังคับบัญชาแบบดั้งเดิม	3.51	1.12	มาก
9. ครูผู้สอนอาจไม่ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนตามหลักสูตร	4.12	0.73	มาก
10. หลักสูตรอาจไม่เหมาะสมกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียน	4.12	0.73	มาก
11. การบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษา อาจมีปัญหาเนื่องจากมีบุคลากรน้อย ไม่เพียงพอต่อการจัดการระบบงานอื่น ๆ	4.23	0.81	มาก
12. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขาดการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่มีการจัดการจัดทำหลักสูตร	4.07	0.67	มาก
13. ครูขาดความตระหนัก เจตคติ ขาดการทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร	4.37	0.62	มาก
14. ขาดการเผยแพร่หลักสูตร การสื่อสารทำความเข้าใจในหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นใหม่ แนวโน้มของการพัฒนาหลักสูตร	4.23	0.81	มาก
รวมเฉลี่ย	3.97	0.45	มาก

จากตารางที่ 1 สภาพความเป็นจริงในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.97, S.D.=0.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายรายการ พบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ คือ ครูขาดความตระหนัก เจตคติ ขาดการทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร ($\bar{X}=4.37, S.D.=0.62$) รองลงมาคือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความสำคัญกับผู้เรียน ครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X}=4.33, S.D.=0.78$) และขาดการเผยแพร่หลักสูตร การสื่อสารทำความเข้าใจในหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นใหม่ แนวโน้มของการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X}=4.23, S.D.=0.81$) ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม พบว่า ในบางรายการ เช่น ครูขาดสมรรถนะในการ

ออกแบบหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม (S.D.=1.15), ครูขาดความมั่นใจและวิตกกังวลในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร (S.D.=1.19), และโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนไม่เอื้อต่อการพัฒนาหลักสูตรโดยโครงสร้างของโรงเรียนและการบริหารจัดการเป็นสายงานบังคับบัญชาแบบดั้งเดิม (S.D.=1.12) มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่สูง ซึ่งบ่งชี้ถึงความหลากหลายของความคิดเห็นในกลุ่มตัวอย่างสำหรับประเด็นเหล่านี้

2. การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) พุทธศักราช 2568 ของสถานศึกษานำร่องในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับ ความสำคัญ	
			ราย ด้าน	ราย ข้อ
1. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	4.08	4.38	3	8
2. ด้านการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร	4.48	4.27	1	
2.1 ความสามารถของครูในการวิเคราะห์หลักสูตร พ.ศ.2568 ที่สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน	4.34	3.91		1
2.2 ความสามารถของครูในการออกแบบคำอธิบาย รายวิชาที่สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน	4.33	3.86		2
2.3 ความสามารถของครูในการออกแบบโครงสร้าง รายวิชาที่สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน	4.31	3.86		3
2.4 ความสามารถของครูในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน	4.29	3.73		4
2.5 ความสามารถของครูในการออกแบบแผนการจัดการ เรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน	4.28	3.74		5

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ ความสำคัญ	
			ราย ด้าน	ราย ข้อ
2.6 ความสามารถของครูในการบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้กับทักษะพื้นฐานในศตวรรษที่ 21	4.27	3.79		6
2.7 ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตร พ.ศ.2568 ในการประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน	4.23	3.73		7
3. ด้านการจัดการเรียนรู้	4.30	3.82	2	9

จากตารางที่ 2 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X}$ =4.48,S.D.=4.27) รองลงมาคือด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ =4.30,S.D.=3.82) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ($\bar{X}$ =4.08,S.D.=4.38) อย่างไรก็ตาม ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในทุกด้านมีค่าสูงมาก (S.D.>3.80) ซึ่งบ่งชี้ว่ามีความหลากหลายของความคิดเห็นและความต้องการในกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความสามารถของครูในการวิเคราะห์หลักสูตร พ.ศ.2568 ที่สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน ($\bar{X}$ =4.34,S.D.=3.91) รองลงมาคือ ความสามารถของครูในการออกแบบคำอธิบายรายวิชาที่สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน ($\bar{X}$ =4.33,S.D.=3.86) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตร พ.ศ.2568 ในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X}$ =4.23,S.D.=3.73) เช่นเดียวกับการวิเคราะห์รายด้าน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละรายการย่อมก็มีค่าค่อนข้างสูง ซึ่งสะท้อนถึงความหลากหลายของความต้องการในแต่ละประเด็น

3. การเสนอแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) พุทธศักราช 2568 ของสถานศึกษานำร่องในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการเสนอแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) พุทธศักราช 2568 ได้รับการจัดทำเป็น 5 ด้าน โดยพิจารณาจากความถี่ของความคิดเห็น การประเมินความต้องการจำเป็น (PNI) และผลสะท้อนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สรุปได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สรุปแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) พุทธศักราช 2568

แนวทางในการพัฒนา	ลำดับความสำคัญ	เหตุผลสำคัญ	ข้อเสนอเชิงปฏิบัติ
1. ด้านความรู้ความเข้าใจหลักสูตร พ.ศ.2568	จัดอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นการแปลงหลักสูตรสู่แผนการจัดการเรียนรู้	ครูยังไม่มั่นใจในการนำหลักสูตรใหม่ไปสู่การปฏิบัติจริง	- จัดเวิร์กช็อปแบบลงมือทำ - จัดทำคู่มือพร้อมตัวอย่าง - สร้าง PLC ในโรงเรียน
2. ด้านการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับผู้เรียนและชุมชน	หลักสูตรควรตอบสนองบริบทและความต้องการจริงของนักเรียนและท้องถิ่น	- สำรวจความต้องการจากผู้เรียนและชุมชน - บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น - เชิญชุมชนร่วมวางแผน
3. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning	เพื่อพัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์ และสมรรถนะตามหลักสูตรใหม่	- อบรมการจัดกิจกรรมแบบ PBL/Game-based - จัดทำแผนการเรียนรู้ต้นแบบ - แลกเปลี่ยนแผนการสอนร่วมกัน
4. ด้านการพัฒนาครูและนิเทศภายใน	นิเทศ ติดตาม และให้คำปรึกษาเชิงวิชาการอย่างต่อเนื่อง	ครูต้องการการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องในการเปลี่ยนผ่านการจัดการเรียนรู้	- จัดระบบนิเทศรายบุคคล - ใช้เครื่องมือสะท้อนการสอน - จัดประชุมสะท้อนผลรายเดือน
5. ด้านการประเมินผล	ปรับการประเมินผล	การสอบแบบเดิม	- พัฒนาเครื่องมือ

แนวทางในการพัฒนา	ลำดับความสำคัญ	เหตุผลสำคัญ	ข้อเสนอเชิงปฏิบัติ
และความยั่งยืน	ให้สะท้อนสมรรถนะของผู้เรียน	ไม่สามารถวัดผลสมรรถนะตามเป้าหมายหลักสูตรได้	ประเมินที่หลากหลาย - อบรมการสร้าง Rubrics - ส่งเสริมการประเมินเชิงพฤติกรรม

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. การศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาที่มีต่อสภาพในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) พุทธศักราช 2568 ของสถานศึกษานำร่องในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา และครูผู้สอนระดับประถมศึกษา สะท้อนความคาดหวังร่วมกันในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่น ทันสมัย และตอบสนองบริบทท้องถิ่นอย่างแท้จริง โดยเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับความเข้าใจหลักสูตรของครู การมีส่วนร่วมของชุมชน และการสนับสนุนอย่างเป็นระบบจากหน่วยงานต้นสังกัด ประเด็นเหล่านี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิลักษณ์ จิตรภักดี (2564) ซึ่งพบว่าความสำเร็จในการนำหลักสูตรใหม่ไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน โดยเฉพาะครูผู้สอนที่ต้องมีความเข้าใจในหลักสูตรและได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสม นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาในงานวิจัยนี้ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมทักษะหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปริยานุช บุญมา (2565) ที่พบว่าการส่งเสริมให้ครูสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการวัดผลที่หลากหลายจะช่วยพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกัน ความคาดหวังของคณะกรรมการสถานศึกษาชี้ให้เห็นบทบาทของชุมชนในฐานะ “หุ้นส่วน” ในการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Fullan (2007) ที่ระบุว่าการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่ยั่งยืนต้องได้รับการสนับสนุนจากภายนอกโรงเรียน เช่น ครอบครัว ชุมชน และองค์กรท้องถิ่น สำหรับกลุ่มครูผู้สอน ความต้องการที่ชัดเจนคือการมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนแนวคิดการจัดการความรู้ในโรงเรียน (Knowledge Management) ของ Nonaka & Takeuchi (1995) ที่เน้นการเปลี่ยน tacit knowledge เป็น explicit knowledge ผ่านกระบวนการกลุ่มและเครือข่ายวิชาชีพ

2. การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) พุทธศักราช 2568 ของสถานศึกษานำร่องในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า สภาพความเป็นจริงในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีระดับความตื่นตัวอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามของสถานศึกษาในการดำเนินงานด้านหลักสูตรอย่างจริงจัง อย่างไรก็ตาม ยังพบข้อจำกัดสำคัญ คือ ครูยังขาดความตระหนัก เจตคติและความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร รวมถึงการสื่อสารและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ยังไม่ทั่วถึง ส่งผลให้เกิดความเข้าใจที่ไม่เป็นเอกภาพในองค์กร และอาจส่งผลกระทบต่อการนำหลักสูตรไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ เถาว์ทอง (2560) ที่พบว่าความสำเร็จในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นอยู่กับความร่วมมือของครูในการทำความเข้าใจหลักสูตรระดับชาติและการสื่อสารภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ รวมถึงสอดคล้องกับแนวคิดของ Ornstein & Hunkins (2017) ที่ระบุว่าการพัฒนาหลักสูตรจะต้องอาศัยความเข้าใจอย่างลึกซึ้งจากผู้ใช้หลักสูตร โดยเฉพาะครูผู้สอน เพื่อให้สามารถถ่ายทอดจุดมุ่งหมายและเนื้อหาไปสู่ห้องเรียนได้อย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในหลายรายการของทั้งสภาพและความต้องการที่มีค่าสูงบ่งชี้ถึงความหลากหลายของความคิดเห็นและความต้องการภายในกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสะท้อนว่าบริบทของแต่ละโรงเรียนอาจมีความแตกต่างกัน และการตีความหลักสูตรอาจยังไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมด ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรนำมาพิจารณาในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรต่อไป เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร พบว่าครูมีความต้องการสูงในด้านการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร รวมถึงด้านการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะในความสามารถวิเคราะห์หลักสูตร พ.ศ.2568 ให้สอดคล้องกับสมรรถนะของผู้เรียนและการออกแบบคำอธิบายรายวิชา ซึ่งแสดงถึงความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพครูในการแปลงนโยบายหลักสูตรระดับชาติให้เป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่นำไปใช้ในห้องเรียนได้อย่างเหมาะสม ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณ สุสุวรรณ (2564) ที่พบว่าครูจำนวนมากยังมีความเข้าใจหลักสูตรไม่ชัดเจนและมีความต้องการพัฒนาความรู้และทักษะในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง

3. การเสนอแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) พุทธศักราช 2568 ของสถานศึกษานำร่องในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากการจัดลำดับความสำคัญของแนวทางพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) ตามแนวทางของหลักสูตร พ.ศ.2568 โดยพิจารณาจากความต้องการจำเป็น (PNI) และข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่า ด้านที่ได้รับความสำคัญสูงสุดคือ การพัฒนาความรู้และ

ความเข้าใจในหลักสูตร พ.ศ.2568 เนื่องจากครูส่วนใหญ่ยังไม่มั่นใจในการตีความหลักสูตรใหม่และการแปลงหลักสูตรสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริรัตน์ พงษ์มาลา (2565) ที่พบว่าครูยังมีข้อจำกัดในการตีความหลักสูตรและต้องการรูปแบบการอบรมที่เน้นปฏิบัติจริงควบคู่กับคู่มือและระบบสนับสนุน เช่น ชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ในโรงเรียน สำหรับด้านการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีข้อเสนอให้พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทผู้เรียนและชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญทัน ดอกพวง (2564) ที่ชี้ว่าหลักสูตรสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องตอบสนองบริบทท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง

ในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ควรส่งเสริมการใช้กระบวนการ Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะคิดวิเคราะห์และสมรรถนะผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพรรณ วงษ์ศิริ (2563) ที่พบว่าการเรียนรู้แบบ Problem-based Learning (PBL) และ Game-based Learning ช่วยส่งเสริมสมรรถนะตามหลักสูตรฐานสมรรถนะได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของการพัฒนาครูและนิเทศภายใน ผู้วิจัยเสนอให้มีการนิเทศ ติดตาม และให้คำปรึกษาเชิงวิชาการอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนครูในกระบวนการเปลี่ยนผ่านสู่การเรียนรู้ใหม่ ซึ่งงานวิจัยของ สมเกียรติ เรืองจันทร์ (2562) พบว่าระบบนิเทศแบบรายบุคคลและการใช้เครื่องมือสะท้อนผลการสอนอย่างสม่ำเสมอช่วยพัฒนาทักษะครูได้อย่างเป็นรูปธรรม สุดท้าย ด้านการประเมินผลและความยั่งยืน ควรปรับปรุงการประเมินให้สะท้อนสมรรถนะของผู้เรียนจริง โดยใช้เครื่องมืออย่าง Rubrics และการประเมินเชิงพฤติกรรมที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้เชิงลึกมากกว่าการสอบแบบดั้งเดิม ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของ สายฝน พงษ์ไพศาล (2561) แนวทางการพัฒนาหลักสูตรในแต่ละด้านนี้สะท้อนถึงความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงเพื่อขับเคลื่อนหลักสูตร พ.ศ.2568 ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ โดยเน้นการสนับสนุนครูทั้งด้านความรู้ การปฏิบัติ และการประเมินผลอย่างเป็นระบบ และตอบสนองต่อความต้องการในบริบทของโรงเรียนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ยังคงพบความท้าทายในด้านความเข้าใจในจุดมุ่งหมายและโครงสร้างหลักสูตร พ.ศ.2568 ของครู รวมทั้งการสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลยังไม่ทั่วถึง ดังนั้น จึงควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นการแปลงหลักสูตรสู่แผนการจัดการเรียนรู้ พร้อมจัดทำคู่มือประกอบและส่งเสริมการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ใน

โรงเรียน เพื่อเพิ่มความเข้าใจและการนำไปใช้จริงอย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความหลากหลายของบริบทโรงเรียน

1.2 ครูมีความต้องการสูงสุดในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร โดยเฉพาะทักษะการวิเคราะห์และออกแบบรายวิชาให้สอดคล้องกับสมรรถนะผู้เรียน ดังนั้น จึงควรส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพครูผ่านการอบรมเชิงลึก การนิเทศแบบมีส่วนร่วม และการจัดทำแผนการเรียนรู้ต้นแบบ เพื่อให้ครูสามารถออกแบบหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและบริบทท้องถิ่นได้อย่างยืดหยุ่น

1.3 แนวทางพัฒนาหลักสูตรประถมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2568 ควรเน้น 5 ด้านหลัก ได้แก่ ความเข้าใจหลักสูตร การออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาครูและการประเมินสมรรถนะผู้เรียน โดยมีกระบวนการปฏิบัติที่ชัดเจน เช่น การจัดเวิร์กช็อปเชิงปฏิบัติ การบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น การนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง และการพัฒนาเครื่องมือประเมินที่สอดคล้องกับสมรรถนะ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์จริงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องในบริบทของสถานศึกษานำร่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลลัพธ์ระยะยาวจากการนำแนวทางพัฒนาหลักสูตรประถมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2568 ไปใช้จริงในสถานศึกษา โดยพิจารณาทั้งในแง่ของสมรรถนะผู้เรียนที่เพิ่มขึ้น การพัฒนาทักษะครู และประสิทธิภาพของกระบวนการประเมินผล

2.2 ควรพัฒนารูปแบบและวิธีการพัฒนาครูที่เหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ เช่น โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนในเขตชนบทหรือโรงเรียนที่มีความพร้อมแตกต่างกัน เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรใหม่อย่างมีประสิทธิภาพและขยายผลได้กว้างขวาง

2.3 ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและการเสริมสร้างความเข้าใจเชิงลึกของครูเกี่ยวกับหลักสูตร รวมถึงแนวทางการประยุกต์ใช้หลักสูตรให้เข้ากับอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการและบริบทท้องถิ่นอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง (References)

- ดวงพร พงศ์วัฒนกุล. (2566). การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์การศึกษาไทย.
- บุญทัน ดอกพวง. (2564). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ตอบสนองบริบทท้องถิ่น. วารสารวิชาการศึกษาท้องถิ่น, 14(2), 55-70.
- ปริญญช บัญมา. (2565). แนวทางการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับประถมศึกษา. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 18(2), 45-60.

- พรพรรณ วงษ์ศิริ. (2563). Active Learning กับการส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ. วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้, 5(1), 33-44.
- วรรณนา สุขสุวรรณ. (2564). การศึกษาความเข้าใจและความต้องการพัฒนาศักยภาพของครูในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. วารสารวิชาการครูศาสตร์, 19(3), 112-125.
- สมเกียรติ เรืองจันทร์. (2562). การนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพครู. วารสารครูศาสตร์ศึกษา, 40(3), 88-102.
- สมศักดิ์ ภูพัฒน์. (2565). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. เชียงใหม่: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สายฝน พงษ์ไพศาล. (2561). การประเมินสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21: การพัฒนาเครื่องมือและวิธีการใหม่. วารสารเทคโนโลยีทางการศึกษา, 12(2), 70-82.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). แนวทางการขับเคลื่อนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). การพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). แนวทางการปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2568. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สิริรัตน์ พงษ์มณฑา. (2565). การพัฒนาครูในการแปลงหลักสูตรสู่การปฏิบัติในห้องเรียน. วารสารการวิจัยทางการศึกษา, 17(1), 101-116.
- สุทธิลักษณ์ จิตรภักดี. (2564). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษารูปแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนระดับประถมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวัฒน์ เถาว์ทอง. (2560). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 11(2), 45-58.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Fullan, M. (2007). The new meaning of educational change (4th ed.). New York, NY: Teachers College Press.

- Nonaka, I., & Takeuchi, H. (1995). The knowledge-creating company: How Japanese companies create the dynamics of innovation. New York, NY: Oxford University Press.
- Ornstein, A. C., & Hunkins, F. P. (2017). Curriculum: Foundations, principles, and issues (7th ed.). Boston, MA: Pearson.
- Papert, S. (1980). Mindstorms: Children, computers, and powerful ideas. New York, NY: Basic Books.
- Piaget, J. (1977). The development of thought: Equilibration of cognitive structures. New York, NY: Viking Press.
- UNESCO. (2017). Education for sustainable development goals: Learning objectives. Paris, France: UNESCO Publishing.
- Vygotsky, L. S. (1978). Mind in society: The development of higher psychological processes. Cambridge, MA: Harvard University Press.